

**ผลการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปทุมธานี**
Performances of Teacher Advisory System of Vocational Colleges Under the
Vocational Education Commission of Pathum Thani Province

สินตรา ตรีนุสนธิ¹, พิมลพรรณ เพชรสมบัติ²
Sintra Trinuson¹, Pimolpun Phetsombat²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปทุมธานี 2) หาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของครูที่ปรึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปทุมธานี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ครูที่ปรึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 149 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษา มีทั้งหมด 5 แนวทาง ได้แก่ (1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรมีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่เหมาะสมและหลากหลาย เช่น การจัดทำแฟ้มครูที่ปรึกษา แบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน (2) ด้านการคัดกรองนักเรียน ควรมีการจัดการประชุมเพื่อชี้แจง แนวทางและเกณฑ์การพิจารณานักเรียน รายละเอียดในด้านต่างๆ (3) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ควรมีการจัดการประชุม เพื่อกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรม สำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ร่วมกันของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ (4) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ควรมีการวางแผนการจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน(5) ด้านการส่งต่อนักเรียน ควรมีการจัดทำข้อมูลรายบุคคลของนักเรียนที่มีปัญหา และมีชี้แจง แนะนำ แนวทาง ในการดำเนินงานของครูที่ปรึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

คำสำคัญ: การดำเนินงาน,ระบบงานครูที่ปรึกษา , วิทยาลัยอาชีวศึกษา

¹หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี e-mail: sintra_t@mail.rmutt.ac.th

²อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี e-mail: Pimolpun_p@rmutt.ac.th

Abstract

This research aimed 1) to study the performances of teacher advisory system of vocational college under the vocational education commission of Pathum Thani Province, and 2) to find the guidelines of the performances of teacher advisory system of vocational college under the vocational education commission of Pathum Thani Province.

The sample group used to answer questionnaires was 149 advisory teachers of vocational college under the vocational education commission of Pathum Thani Province.

The research instruments were questionnaire and interview form by the content analysis. The statistics consisted of frequency, mean, percentage, and standard deviation.

The results indicated that 1) in an overview, the performances of teacher advisory system of vocational college under the vocational education commission of Pathum Thani Province was at a high level. 2) The guidelines of the performances of teacher advisory system of vocational college under the vocational education commission of Pathum Thani Province were composed of 5 dimensions, namely, (1) for knowing individual students; There should be a collection of student data individually with appropriate and varied methods, such as the preparation of advisory teachers, interview form of student, observation form of student behavior, (2) for the student screening; There should arrange a meeting to clarify the guidelines and criteria for considering the students by the details in various fields, (3) in preventing and solving student problems; There should arrange a meeting to determine guidelines for organizing activities for preventing and solving student problems together by the other related parties, (4) in the promotion and development of students; There should be a plan for organizing various activities together, and (5) the delivery of students should provide individual data of students with problems, with the instructions, recommendations, guidelines, in the operations of teachers, consultants and related people.

Keywords: Performance, Teacher Advisory System, Vocational College

---

¹ Master of Education, Educational Administration, Faculty of Technical Education,

² Rajamangala University of Technology Thanyaburi, e-mail: sintra_t@mail.rmutt.ac.th

Thesis Advisor, Educational Administration, Faculty of Technical Education, Rajamangala University of Technology Thanyaburi, e-mail: Pimolpun_p@rmutt.ac.th

บทนำ

การจัดการศึกษาในปัจจุบันยังคงให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ สร้างคนให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพควบคู่ไปกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้เด็กได้รับการส่งเสริมการจัด การศึกษาอย่างมีคุณภาพ จากปัญหาดังกล่าวเด็กควรได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดจากครู ผู้ปกครอง และ ชุมชน ดังที่ ซีรวิธน์ ชัยยุทธยรรยง (2550, น. 86 -87) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญ ต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต แต่การที่เด็กและเยาวชนเติบโตได้อย่างมีคุณภาพนั้นต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่ให้ ความรัก ความอบอุ่น มีวุฒิภาวะในการพึ่งพาตนเอง ได้รับประสบการณ์จากโรงเรียนและจัดสภาพแวดล้อมให้เป็น ส่วนหนึ่งที่จะช่วยเหลือให้เด็กและเยาวชนได้พัฒนาการตามวัยที่เหมาะสม ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ทำให้เด็กได้รับผลกระทบจากเทคโนโลยีอย่างเห็นได้ชัด เกิดการ แข่งขันกันสูง รับข่าวสารทั้งทางบวกและทางลบ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีผู้ให้ คำแนะนำ และให้คำปรึกษา เสนอแนะแนวทางให้ความช่วยเหลือแก้ปัญหาในด้านต่างๆ จึงต้องอาศัยความร่วมมือจาก ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายโดยเฉพาะครูทุกคนในโรงเรียน ซึ่งครูที่ปรึกษาหรือ ครูประจำชั้นต้องเป็นหลักสำคัญในการ ดำเนินการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างใกล้ชิด เพราะฉะนั้นการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงมีความสำคัญและจำเป็นที่ยิ่งยิ่ง ที่สถานศึกษาจะต้องนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็น บุคคลที่มีคุณภาพ ตามที่สังคมมุ่งหวัง

ความสำคัญของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น ผู้บริหาร คณะครูรวมทั้งผู้ปกครองนักเรียนต้องตระหนัก ว่าปัจจุบันนี้มีปัญหาต่างๆ เกิดขึ้นมากกับกลุ่มนักเรียน ปัญหาเหล่านี้อาจมาจากหลายสาเหตุ เช่น ครอบครัว แตกแยก ผู้ปกครองขาดการเอาใจใส่ดูแล หรืออาจมาจากสังคมสิ่งแวดล้อมรอบข้าง เช่น การคบเพื่อนที่ไม่ดีซึ่ง สาเหตุเหล่านี้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อนักเรียนตามมา งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นงานที่ต้องใช้เทคนิค ขั้นตอน กระบวนการต่างๆ ที่ถูกต้องเหมาะสม มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักใน การดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้ผลนั้นเกิดขึ้นกับตัวนักเรียนโดยตรงทั้งด้าน การส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยยึดหลักการและ ทฤษฎีเชิงระบบมาเป็นแนวทางในการ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

พระราชบัญญัติ การอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๑ บททั่วไปการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ดังต่อไปนี้ (www.km.goldsmith.ac.th)

- (๑) การศึกษาในระบบ ที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน
- (๒) การศึกษานอกระบบ เนื้อหาและหลักสูตร ยืดหยุ่นตามความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม
- (๓) การศึกษาระบบทวิภาคี ผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ

หลักสูตรการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดดังต่อไปนี้

- (๑) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ
- (๒) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
- (๓) ปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

จากการจัดการศึกษาดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงมีนโยบายด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนสายอาชีพที่มีความหลากหลาย ความแตกต่างกันใน ด้านครอบครัว สภาพแวดล้อม หรือชุมชน จึงเล็งเห็นความสำคัญของปัญหาของนักเรียน นักศึกษาออกกลางคัน จึงนำนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการไปสู่การปฏิบัติ โดยได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน โดยมอบหมายให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน โดยกำหนดมาตรการสนับสนุนส่งเสริมศักยภาพนักเรียน นักศึกษามุ่งเน้นการจัดกิจกรรมส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ปัญหา และการคุ้มครองเด็ก เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาให้นักเรียนมีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ให้มีคุณธรรม จริยธรรมและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการศึกษา การเรียนรู้และวิถีชีวิตในสังคม โดยให้สถานศึกษาได้ดำเนินการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อวางแผนและจัดกิจกรรมส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือ ป้องกันและแก้ไขปัญหาให้แก่ นักเรียนในแต่ละด้าน ดังนั้นทางวิทยาลัยฯเล็งเห็นความสำคัญ บทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา และมีคำสั่งแต่งตั้งมอบหมายงานครูที่ปรึกษาให้มีหน้าที่เป็นไปตามระเบียบ หรือข้อบังคับของวิทยาลัย ดังนั้น ครูที่ปรึกษาจึงต้องทำหน้าที่ตามคำสั่งของวิทยาลัย คอยให้คำปรึกษา ช่วยเหลือแนะนำนักเรียน นักศึกษาให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาตามศักยภาพอย่างสูงสุด

จากเหตุผลที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยในฐานะที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงานครูที่ปรึกษา จึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาผลการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยตระหนักถึงบทบาท หน้าที่ ครูที่ปรึกษาซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา ในด้านต่างๆ โดยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษาให้มีมาตรฐานในการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดี มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรมและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปทุมธานี

2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูที่ปรึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปทุมธานี 3 แห่ง คือ วิทยาลัยเทคนิคชัยบุรี วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี วิทยาลัยการอาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี รวมทั้งสิ้น 310 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปรึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปทุมธานี 3 แห่ง คือ วิทยาลัยเทคนิคชัยบุรี วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี วิทยาลัยการอาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี รวมทั้งสิ้น 175 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p.608)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ผลการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปทุมธานี เนื้อหาในแบบสอบถาม ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List) ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปทุมธานี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปทุมธานี

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาที่เป็นแบบสอบถาม ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัย หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษา จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสังเคราะห์ กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โครงสร้างของตัวแปรที่ต้องการวัด และรูปแบบของการสร้าง ข้อคำถามเป็นรายข้อ

2. สร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ และตรวจสอบรายการ ให้ครอบคลุมเนื้อหากรอบแนวคิด และสอดคล้องกับคำจำกัดความในงานวิจัย

3. ตรวจสอบความถูกต้อง และนำเสนอต่อประธานกรรมการ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณา และตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นนำข้อเสนอมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์

4. นำเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ความถูกต้องเชิงโครงสร้าง (Construct

validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of the Item-objective Congruence: IOC) พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของสำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม

5. ปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5-1.00 แล้วจึงนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) จากการตรวจสอบความเที่ยงของแบบสอบถาม พบว่าค่า = 0.992

6. นำผลการวิเคราะห์มาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จากงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดปทุมธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้บุคลากรในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามถึงกลุ่มประชากรและขอรับคืนทางไปรษณีย์และผู้วิจัยไปด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ผลการวิจัย

ผลการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปทุมธานี สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผลการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียนมี ค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.54) รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.57) และด้านการส่งต่อนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการพิจารณาข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านครอบครัวและด้านอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.67) รองลงมา ครูที่ปรึกษามีการกำหนดความแตกต่างของนักเรียนรายบุคคล ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.69) และมีการพิจารณาข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านความสามารถ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.63)

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูที่ปรึกษามีการติดตามและประสานงานกับผู้ปกครอง โรงเรียน เพื่อการช่วยเหลือนักเรียน ส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนตามศักยภาพของแต่ละบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.67) รองลงมา สามารถจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มปกติ

กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.65) และครูที่ปรึกษาพิจารณาข้อมูลนักเรียนในด้านต่างๆ เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดหรือตามดุลยพินิจ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.67)

1.3 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูที่ปรึกษาให้ความใส่ใจอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.56) รองลงมา มีการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาสังคม ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.61) และมีการจัดกิจกรรมเพื่อการป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียน นอกจากการให้คำปรึกษาเบื้องต้น มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.70)

1.4 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการประเมินผลการจัดกิจกรรม เช่น กิจกรรมโฮมรูม การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมในรูปแบบอื่นๆ ที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.71) รองลงมา ครูที่ปรึกษามีการสนับสนุนให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.69) และครูที่ปรึกษามีการวางแผนการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.74)

1.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูที่ปรึกษามีการสรุปข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.67) รองลงมา มีการประสานงานกับครูแนะแนว หรือครูฝ่ายปกครองในการส่งต่อสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาต่อการช่วยเหลือ ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.73) และมีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.75)

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปทุมธานี

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญสามารถสรุปแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปทุมธานี ได้ดังนี้

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษา

1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ในประเด็นการพิจารณาข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ด้านความสามารถ ควรมีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่เหมาะสมและหลากหลาย เช่น การจัดทำแฟ้มครูที่ปรึกษา แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) แบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองและเยี่ยมบ้านนักเรียน เป็นต้น

2) ด้านการคัดกรองนักเรียน ในประเด็นครูที่ปรึกษาพิจารณาข้อมูลนักเรียนในด้านต่างๆ เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดหรือตามดุลยพินิจ ควรมีการจัดการประชุมเพื่อชี้แจงแนวทางและเกณฑ์การพิจารณานักเรียน รายละเอียดในด้านต่างๆ เพื่อครูที่ปรึกษา จะได้ทราบโดยทั่วกัน เพื่อครูที่ปรึกษา สามารถพิจารณาข้อมูลนักเรียนตามเกณฑ์ต่างๆ และจัดกลุ่มนักเรียนได้อย่างชัดเจน

3) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ในประเด็นมีการจัดกิจกรรมเพื่อการป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียน นอกจากการให้คำปรึกษาเบื้องต้น ควรมีการจัดการประชุม เพื่อกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรม สำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ร่วมกันของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

อื่นๆ เพื่อการจัดกิจกรรมสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน เช่น กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมซ่อมเสริม กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง เป็นต้น

4) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน ในประเด็นครูที่ปรึกษามีการวางแผนการจัดกิจกรรม ครูมีการวางแผนการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น วางแผนและแนวทางในการจัดกิจกรรมโฮมรูมของวิทยาลัย การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนของวิทยาลัย แบบบันทึก /สรุปประเมินผลการดำเนินกิจกรรม เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเรียนในด้านต่างๆให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน

5) ด้านการส่งต่อนักเรียน ในประเด็นมีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา ครูมีการจัดทำข้อมูลรายบุคคลของนักเรียนที่มีปัญหา และมีชี้แจงแนะนำ แนวทาง ในการดำเนินงานของครูที่ปรึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในกรณีที่ต้องการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาเฉพาะด้าน สู่หน่วยงานภายนอกที่มีประสิทธิภาพ มีความเชี่ยวชาญ ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแก่นักเรียนได้ต่อไป

การอภิปรายผล

ผลจากการวิจัยเรื่อง ผลการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปทุมธานี ผลของการวิจัยนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

1. ผลการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษา ในสถานศึกษาได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หมวด 7 มาตรา 63 โรงเรียนและสถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนว ให้คำปรึกษาฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม ความรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม นอกจากนั้น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดนโยบายเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีระบบงานครูที่ปรึกษา และมีการกำหนดมาตรการสนับสนุนส่งเสริมศักยภาพของนักเรียน เน้นการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาและการคุ้มครองสิทธิเด็ก โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา จึงส่งผลให้ผลการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เขาวลิต จินดารัตน์ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่นักเรียนมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการคัดกรองนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อินทรา ฮวดเจริญ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ตามกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 องค์ประกอบ คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) การส่งต่อ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานในระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ปราจีนบุรีอยู่ในระดับมาก ทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับการดำเนินงานสูงสุด ได้แก่ การป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีระดับการดำเนินงานต่ำสุด ได้แก่ การส่งต่อนักเรียน

เมื่อทำการอภิปรายเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ผลการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปทุมธานี ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่ปรึกษามีความตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญ ในการจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการออกเยี่ยมบ้านของนักเรียนในที่ปรึกษาครบทุกคน เพื่อที่จะได้ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนรายบุคคล ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ชยานนท์ มุลพิมพ์ (2550) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าสภาพการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติศักดิ์ ชุมมณฑล (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการส่งเสริมนักเรียนตามลำดับ

1.2 ผลการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปทุมธานี ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่ปรึกษามี แนวทางและเกณฑ์การพิจารณานักเรียน รายละเอียดในด้านต่างๆ และจัดกลุ่มนักเรียนได้อย่างชัดเจน ครูที่ปรึกษามีการคัดกรองทำให้สามารถแยกนักเรียนได้ และเป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือนักเรียนได้ดี ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อินทิรา ฮวดเจริญ (2550) ได้ทำการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานในระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรีอยู่ในระดับมาก ทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ สอดคล้องกับนโยบายของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบบการศึกษาระบบ 2 (2557, น. 3) ได้กล่าวไว้ว่า การคัดกรองนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนมีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธีการในการช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไข้ปัญหาให้ตรงกับปัญหาของนักเรียนยิ่งขึ้น และมีความรวดเร็วในการแก้ไข้ปัญหาเพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งหากครูที่ปรึกษา ไม่ได้คัดกรองนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มแล้วความชัดเจนในเป้าหมายเพื่อการช่วยเหลือนักเรียน จะมีน้อยลงมีผลต่อความรวดเร็วในการช่วยเหลือ ซึ่งบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไข้โดยเร่งด่วน

1.3 ผลการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปทุมธานี ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูที่ปรึกษามีการพูดคุยกับนักเรียนถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยการประสานผู้ปกครองและหน่วยงานอื่นๆ ให้เข้ามาช่วยเหลือนักเรียนที่ประสบปัญหาต่างๆ มีการร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา แนวทางแก้ไขพฤติกรรม สอดคล้องกับงานวิจัย ของ เชาวลิต จินดารัตน์ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับผลการวิเคราะห์การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งของบุคลากรในโรงเรียนโดยรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ และโดยรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นนทรรัตน์ เกื้อหนุน (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษากการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาทั้ง 5 ชั้นตอน อยู่ในระดับมาก 2. ระดับคุณภาพชีวิตของนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่เขต1 ทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง 3.การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน คือการส่งต่อ การส่งเสริมนักเรียน การคัดกรอง และการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งมีสัมประสิทธิ์สหพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 0.448

1.4 ผลการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปทุมธานี ด้านการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูที่ปรึกษามีการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียน ตามข้อมูลนักเรียนรายบุคคล มีจัดกิจกรรมสอนเสริม ในช่วงพักกลางวัน หรือหลังเลิกเรียน มีการวางแผนร่วมกันและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ส่งเสริมกิจกรรมการออกเยี่ยมบ้าน 100 % เพื่อพัฒนาให้นักเรียนได้ตรงประเด็น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสริมฤทธิ์ หวายฤทธิ์ (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1.สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากใน 3 อันดับแรกพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียน รองลงมาได้แก่การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การส่งต่อนักเรียน 2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีสถานภาพต่างกันมีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มธุรดา ดวงจันทร์ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดไทยवास สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดไทยवास สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน โดยด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการป้องกันและแก้ปัญหาให้นักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ

1.5 ผลการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปทุมธานี ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่ปรึกษามีการสรุปข้อมูลเป็นรายบุคคล ข้อมูลจากการเยี่ยมบ้าน การพูดคุยกับผู้ปกครอง ครูที่ปรึกษามีการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญ ในการส่งต่อภายนอกสำหรับนักเรียนที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือ ครูที่ปรึกษามีการดำเนินการส่งต่อภายในสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาต่อการช่วยเหลือต่อครูแนะแนว สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติศักดิ์ ชุมมณฑล (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก รวมทั้งด้านการส่งต่อนักเรียน อยู่ในระดับมากเช่นกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิการ์ นิละนันท์ (2555, น.75) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการคัดกรองนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จากการศึกษา พบว่า การพิจารณาข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านความสามารถ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นสถานศึกษา คณะผู้บริหาร คณะครูควรตระหนักถึงความสำคัญ มีการจัดประชุม เพื่อวางแผนแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกัน เช่น มีการจัดทำแฟ้มครูที่ปรึกษา แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) แบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน แบบสัมภาษณ์

ผู้ปกครองและการเยี่ยมบ้านนักเรียน กิจกรรมพบปะระหว่างครูกับผู้ปกครอง การแลกเปลี่ยนข้อมูล พูดคุย เพื่อเป็นการรู้จักนักเรียนให้มากยิ่งขึ้น

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน จากการศึกษา พบว่า การพิจารณาข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนในด้านต่างๆ เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดหรือตามดุลยพินิจ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นสถานศึกษา คณะผู้บริหาร คณะครูควรตระหนักถึงความสำคัญ มีการจัดประชุม เพื่อวางแผนงานในการปฏิบัติงานร่วมกัน ควรมีระบบการคัดกรองที่ชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน ครูที่ปรึกษาควรวิเคราะห์ข้อมูลจากแฟ้มประวัตินักเรียน แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก และแบบสัมภาษณ์เด็ก เพื่อนำมาทำการจัดกลุ่มนักเรียน เพื่อเป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

1.3 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน จากการศึกษา พบว่า การจัดกิจกรรมเพื่อการป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียนนอกจากการให้คำปรึกษาเบื้องต้น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นครูที่ปรึกษามีการสอบถามพูดคุยถึงสภาพแวดล้อมที่จะส่งผลกระทบต่อนักเรียน ดูแล เอาใจใส่นักเรียนในที่ปรึกษาอย่างเคร่งครัด พูดคุยกับนักเรียนถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และดำเนินการแก้ไขปัญห โดยการประสานผู้ปกครองและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง มีการจัดกิจกรรมต่างๆในห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมซ่อมเสริม กิจกรรมสื่อสารพบปะกับผู้ปกครอง เป็นต้น

1.4 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน จากการศึกษา พบว่า ครูที่ปรึกษามีการวางแผนการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นสถานศึกษา ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา ควรมีระบบหรือแผนงานกิจกรรมที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม มีวางแผนและกำหนดแนวทางในการจัด ต่างกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมโฮมรูมของครูที่ปรึกษา การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนของวิทยาลัย การจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน พร้อมทั้งมีแบบบันทึก /สรุปรประเมินผลการดำเนินกิจกรรม เพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียนในด้านต่างๆให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน

1.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน จากการศึกษา พบว่า มีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นครูที่ปรึกษา ควรมีการจัดทำข้อมูลรายบุคคล ข้อมูลที่ได้จากการเยี่ยมบ้าน มีการพบปะพูดคุยกับผู้ปกครอง ของนักเรียนที่มีปัญหา และมีการชี้แจง แนะนำ แนวทาง ในการดำเนินงานของครูที่ปรึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในกรณีที่ต้องการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาเฉพาะด้าน สู่หน่วยงานภายนอกที่มีประสิทธิภาพ มีความเชี่ยวชาญ ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแก่นักเรียนได้ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอื่น เพื่อนำจุดเด่นและจุดด้อยของแต่ละพื้นที่มาสังเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางและพัฒนา ในการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาผลการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษาด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญ ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณผู้บริหาร คณะครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปทุมธานี บิดามารดาและสมาชิกในครอบครัว ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานที่คอยช่วยเหลือสนับสนุนให้กำลังใจ ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของผลสำเร็จในการทำวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ นีละนนท์. (2555). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กิตติศักดิ์ จุลมณฑล. (2554). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชยานนท์ มูลพิมพ์.(2550). ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต1.วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- เชาวลิต จินดารัตน์. (2551). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา การบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีรวัฒน์ ชัยยุทธยรรยง. (2550.) ทักษะการดำเนินชีวิตกับการป้องกันแก้ไขวิกฤตเด็กและเยาวชน. วารสารวิชาการ.
- นนท์รัตน์ เกื้อหนู. (2553) การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 . มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี/เพชรบุรี.
- มธรรดา ดวงจันทร์. (2553). สภาพและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดไทยवास สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครปฐม เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2563

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2.(2557). **สารสนเทศทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. สระบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2**
- เสริมฤทธิ์ หวายฤทธิ์. (2552). **สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการกรุงเทพฯ.**
- อินทิรา ฮวดเจริญ (2550). **การดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์)**